

732
Φιλοσοφία
144

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΔΡΙΘ. 24

18 ΟΚΤ. 2008

ΚΑΜΙΛΛΟΥ ΦΛΑΜΜΑΡΙΩΝ

Ο ΘΕΟΣ ΕΝ ΤΗ ΦΥΣΕΙ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ: Η. Ν. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ 4^η — ΓΑΛΛΙΚΗ 34^η

ΑΚΑ
211
FLA

626
8,99
153431

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΑΘΗΝΑΙ 1924

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.
ΕΠΙ ΤΗ ΝΕΑ ΕΚΔΟΣΕΙ	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Η ΔΥΝΑΜΙΣ ΚΑΙ Η ΎΛΗ

- I. ΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ.—'Ο ρόλος τῆς ἐπιστήμης κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους.—'Η δύναμις καὶ τὸ μεγαλεῖόν της.—Τὰ ὄρια της καὶ ἡ τάσις της νὰ τὰ ὑπερβῇ.—Αἱ ἐπιστήμαι δὲν δύνανται νὰ δόσουν κανένα ὄρισμόν τοῦ Θεοῦ.—Γενικὴ ἐπισκόπησις τοῦ συγχρόνου ἀθεϊσμοῦ.—'Αντιρρήσεις κατὰ τῆς ὑπάρξεως θείας δυνάμεως στηριζόμεναι ἐπὶ τοῦ ἀναλλοιώτου τῶν νόμων καὶ τῆς ἐσωτάτης συναφείας μεταξὺ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ὕλης. Φαντασιώσεις τῶν τε ὁμολογούντων καὶ τῶν ἀρνούμενων. Σφάλματα συλλογιστικά.—Τὸ ὄλον ζήτημα συνίσταται εἰς τὸ νὰ διακριθῶσιν αἱ ἀμοιβαῖαι σχέσεις τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ὕλης. 19
- II. Ο ΟΥΡΑΝΟΣ.— Αἱ ἀρμονίαι τοῦ ἀστρικοῦ κόσμου.—Νόμοι τοῦ Kepler.—Παγκόσμιος ἔλξις.—Διάταξις τῶν τροχιῶν καὶ τῶν κινήσεων.—'Ότι ἡ δύναμις κινεῖ τὴν ὕλην.—'Ελλογος χαρακτήρ τῶν ἀστρονομικῶν νόμων· ὅροι τῆς εὐσταθείας τοῦ σύμπαντος.—Δύναμις, τάξις, σοφία.—'Αθεϊκὴ ἄρνησις· παράδοξοι μομφαὶ κατὰ τοῦ ὀργανωτοῦ· περιεργοὶ παρατηρήσεις κατὰ τοῦ μηχανικοῦ.—Εἶνε ἀληθές ὅτι οὐδὲν τεκμήριον νοημοσύνης παρα-

τηρείται ἐν τῇ κατασκευῇ τῆς φύσεως ;—'Απάντησις εἰς τοὺς ἐπικριτὰς τοῦ Θεοῦ. 45

III. Η ΓΗ.—'Ο νόμος τῶν χημικῶν συνθέσεων.—'Αναλογίαι καθωρισμένοι.—Περὶ τοῦ ἀπειροελαχίστου καὶ τῶν ἀτόμων.—Κυκλοφορία τῶν μορίων ὑπὸ τῆν διεύθυνσιν δυνάμεων φυσικοχημικῶν.—'Η γεωμετρία καὶ ἡ ἀλγεβρα ἐν τῷ ἀνοργάνῳ κόσμῳ.—'Η αἰσθητικὴ τῶν ἐπιστημῶν.—'Ὅτι ὁ ἀριθμὸς διέπει τὸ πᾶν.—'Η ἀρμονία τῶν ἤχων.—'Η ἀρμονία τῶν χρωμάτων.—'Η ἀξία τοῦ νόμου μικροτέρα ἢ ἀξία τῆς ὕλης ἢ ἀδράνειά της.—'Η πρώτη ἀφύπνισις τῆς ὀργανικῆς δυνάμεως ἐν τῷ φυσικῷ κόσμῳ. . . . 61

BIBLION ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Η ΖΩΗ

I. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΗΣ ΓΑΗΣ.—'Αδιάκοπα ταξίδια τῶν ἀτόμων διὰ μέσου τῶν ὀργανισμῶν παγκόσμιος ἀδελφότης τῶν ζωϊκῶν ὄντων ἀδιάρρηκτος ἀλληλεγγύη μεταξὺ τῶν φυτῶν, τῶν ζώων καὶ τῶν ἀνθρώπων.—Ζωὴ ὄρατὴ καὶ ζωὴ ἀόρατος.—'Ο ἀήρ, ἡ ἀναπνοή, ἡ διατροφή, ἡ ἀφομοίωσις.—'Η ἰσορροπία τῶν ζωϊκῶν λειτουργιῶν μαρτυρεῖ δύνάμιν ἰθύνουσαν.—'Η ἀποσύνθεσις τοῦ σώματος ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ζωὴ εἶνε μία δύναμις, καὶ ὅτι ἡ δύναμις αὐτὴ δὲν εἶνε χιμαίρα.—Humunculus.—'Εργα καὶ τάσεις τῆς ὀργανικῆς χημείας.—'Ὅτι ἡ χημεία αὐτὴ δὲν δημιουργεῖ οὔτε ὄντα ζωϊκά, οὔτε ὄργανα.—'Η ὕλη κυκλοφορεῖ, ἡ δύναμις κυβερνᾷ. 85

II. Η ΑΡΧΗ ΤΩΝ ΟΝΤΙΩΝ.—'Η δημιουργία κατὰ τοὺς ὕλιστὰς τῆς ἀρχαιότητος καὶ κατὰ τοὺς νεωτέρους.—'Επιστημονικὴ ἱστορία τῶν περὶ αὐτομάτου γενέσεως.—Διατὶ ἡ ὑπόθεσις περὶ αὐτομάτων γενέσεων δὲν θίγει τὸ ζήτημα τοῦ Θεοῦ.—Πλάνη καὶ κίνδυνος τῶν παρεμβαλλόντων τὸν Θεὸν εἰς τὰς συζητήσεις των.—'Ὅτι ἡ διαδοχικὴ ἐμφάνισις τῶν εἰδῶν δυνατὸν νὰ εἶνε ἀποτέλεσμα δυνάμεων φυσικῶν, χωρὶς ὁ ἀθεϊσμός νὰ ὠφεληταί τι ἐκ τῆς ὑποθέσεως.—Μὴ ἡ Βίβλος εἶνε ἄθεος ;—Γένεσις καὶ μεταμόρφωσις τῶν εἰδῶν—'Ἐὸ φυσικὸν βασίλειον τὸ ζωϊκὸν βασι-

λειον· τὸ βασιλειον τῶν ἀνθρώπων.—'Αρχαιότης τοῦ ἀνθρώπου.
 "Ὅτι πάντα τὰ πορίσματα τῆς γεωλογίας, τῆς ζωολογίας καὶ
 παλαιοντολογίας δὲν θίγουν τὴν «φυσικὴν θεολογίαν». . . . 138

BIBLION ΤΡΙΤΟΝ

Η ΨΥΧΗ

I. Ο ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ.—Πλάγη τῶν ψυχολόγων καὶ τῶν μεταφυσικῶν
 τῶν ἀπαξιούντων προσοχῆς τὰς ἐργασίας τῆς φυσιολογίας.
 'Ανατομικὴ φυσιολογία τοῦ ἐγκεφάλου.—Σχέσεις ἐγκεφάλου
 καὶ διανοίας. Αἱ σχέσεις αὗται δὲν ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ διανόη-
 σις εἶνε ἰδιότης τῆς ἐγκεφαλικῆς οὐσίας.—Σφάλμα τὸ ἔξομοιεῖν
 τὴν σκέψιν πρὸς ἔκκριμα ἢ σύνθεμα χημικόν.—'Αφελεῖς τινες
 ὀρισμοὶ τῶν ὕλιστῶν.—Τὸ ἄτοπον τῆς ὑποθέσεως των καὶ τῶν
 συμπερασμάτων των. 199

II. ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΣ.—'Η ὑπόθεσις ἡ θεωροῦσα τὴν ψυ-
 χὴν ὡς ἰδιότητα τοῦ ἐγκεφάλου δὲν στηρίζεται πρὸ τῶν ἐκφάν-
 σεων τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος.—'Αντίφασις μεταξὺ τοῦ
 ἐνιαίου τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πολλαπλοῦ τῶν ἐγκεφαλικῶν κινή-
 σεων.—'Αντίφασις μεταξὺ τῆς σταθερᾶς ταυτότητος τῆς ψυχῆς
 καὶ τῆς ἀδιαλείπτου μεταβλητότητος τῶν συστατικῶν μερῶν
 τοῦ ἐγκεφάλου.—Οἱ ὕλισται σιγῶντες πρὸ τοῦ διπλοῦ τούτου
 φαινομένου.—'Ανεπάρκεια τῆς θεωρίας των.—Παράτολμοι ἐξη-
 γήσεις των πρὸ τῆς ἠθικῆς συναισθήσεως περὶ τῆς ἡμετέρας
 ταυτότητος.—Πῶς τὸ ἐνιαῖον καὶ ἡ ταυτότης τῆς ψυχῆς κατα-
 δεικνύουσι τὴν κενότητα τῆς ὕλιστικῆς ὑποθέσεως. 230

III. Η ΘΕΛΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ.—'Ελεγχος καὶ ἀνσχευὴ τῆς προ-
 τάσεως ὅτι «ἡ ὕλη κυβερνᾷ τὸν ἀνθρώπον».—'Αν εἶνε ἀληθὲς
 ὅτι ἡ θέλησις καὶ ἡ ἀτομικότης εἶνε χημικαί.—'Αν εἶνε ἀλη-
 θὲς ὅτι ἡ συνειδήσις καὶ ἡ κρίσις ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς τροφῆς.
 'Ιστορικὰ παραδείγματα ἰσχυρῶν θελήσεων καὶ χαρακτήρων.
 Περὶ θάρρους, ἐπιμονῆς καὶ ἀρετῆς.—'Ὅτι αἱ νοητικαὶ καὶ ἠθι-
 καὶ δυνάμεις δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν χημείαν.—'Εξωφρενικαὶ ἀπο-
 φθέγξεις τῶν ἐκείθεν τοῦ Ρήνου. 'Επίδρασις τῶν θοσπερίων ἐπὶ

Σελ.

τῆς πνευματικῆς προόδου τῆς ἀνθρωπότητος!—Περὶ τάσεων καὶ διαθέσεων ἀνεξαρτήτων τῆς ὕλης.—Τὸ πνεῦμα καὶ τὸ σῶμα. . 256

BIBLION ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

I. ΣΧΕΔΙΟΝ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ—ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΩΝ ΖΩΪΚΩΝ ΟΝΤΩΝ,

Πλάνη καὶ γελοιότης ἐκείνων οἵτινες ἀνάγουν τὸ πᾶν εἰς τὸν ἄνθρωπον. — Πλάνη ὁμοία πρὸς τὴν τῶν ἀρνούμενων τὴν ὑπαρξιν σχεδίου ἐν τῇ φύσει.—Οἱ ὀργανωτικοὶ τῆς ζωῆς νόμοι ἀποκαλύπτουν ἀρχὴν πνευματικὴν.—Θαυμασία κατασκευῆ τῶν ὀργάνων καὶ τῶν αἰσθητηρίων.—Ὁ ὀφθαλμὸς καὶ τὸ οὖς.—Ἐπίθεσις περὶ σχηματισμοῦ τῶν ζωϊκῶν ὄντων ὑπὸ τὸ κράτος παγκόσμιου δυνάμεως ἐνστικτώδους.—Ἐπίθεσις περὶ μεταμορφώσεως τῶν εἰδῶν.—Ὅτι πᾶσαι αἱ ὑποθέσεις δὲν ἀναιροῦσι τὴν σοφίαν τοῦ σχεδίου τῆς φύσεως. 315

II. ΣΧΕΔΙΟΝ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ—ΕΝΣΤΙΚΤΟΝ ΚΑΙ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ.—Οἱ

διέποντες τὴν διατήρησιν τῶν εἰδῶν νόμοι.—Εἰδικαὶ ἐνστικτικαὶ ἱκανότητες.—Τὸ ἐνστικτον δὲν ἐξηγεῖται διὰ τῆς ὑποθέσεως περὶ κληρονομικῶν ἔξεων.—Θεμελιώδης διάκρισις μεταξὺ πράξεων ἐνστικτωδῶν καὶ πράξεων ἐλλόγων.—Περὶ σχεδίου ἐν τοῖς ἔργοις τῆς φύσεως.—Καθολικὴ τάξις καὶ ἁρμονίαι παγκόσμιου. Ποῖον τὸ συνολικὸν τέλος τοῦ κόσμου.—Τὸ μέγεθος τοῦ προβλήματος.—Ἀνεπάρκεια τοῦ λογικοῦ. 362

BIBLION ΠΕΜΠΤΟΝ

Ο ΘΕΟΣ

Ὁ Θεὸς ἐν τῇ φύσει δύναμις ζωσα καὶ προσωπική, αἰτία τῶν κινήσεων τῶν ἀτόμων, νόμος τῶν φαινομένων, διατάκτης τῆς ἁρμονίας,

τιμή και στήριγμα τοῦ κόσμου.—Ὁ ἄνθρωπος πλάττων τὸν Θεὸν κατ' εἰκόνα αὐτοῦ.—Ἡ πλάνη τοῦ ἀνθρωπομορφισμοῦ. Ὁ Ἕλληνας φιλόσοφος Ξενοφάνης πρὸ 2400 ἐτῶν.—Ἡ φύσις τοῦ Θεοῦ εἶνε ἀδιάγνωστος.—Οὐδὲν ἀνθρώπινον σύστημα δύναται γὰρ τὴν καθορίσειν. Διάφοροι μορφαι τῆς ἐννοίας τοῦ Θεοῦ κατὰ τοὺς ἀνθρώπους. Ὁ Θεὸς τῆς ἐπιστήμης.—Τελευταῖον βλέμμα ἐπὶ τῆς δοξασίας.—Γενικὸν συμπέρασμα.—Ἐπίλογος. 395

